Մանգամէի էֆրեար
սէնէ ամ 300 նիւսխէ վէ վ-
ելիպ [illegible] գամէրի [illegible]
թամամ իչին 300 [illegible]
վէ [illegible] 150 [illegible]
թարամամ [illegible]
թարամամ տախի իչինէ ա-
լարաք, ամէնէվի գազմէթի
սաղ ագնէ 250 վէ [illegible]
[illegible] տախի 125 ղուռ-
ուշ։
Վէ պէհէր նիւսխէսի 50
փարայա սաթըլանագաղրը։

Մանգամէի Էֆրեար

ՄԻԹՆԱՏԻՍ

Իրանաթին պէհէր սաթ-
ըն իչին Աֆրիգէի ամ Փա-
սար 3, Ամերիգէի ամ Փասա-
ր 2, վէ Եւրոպանի վէ ասիյի
ամ Փասար իչին [illegible]
պէհանագ սաղրը։
Մէքթուպ վէ սայիրէ
Գէյողլունտա Ջողրու եօլ-
տա 467 նիւմէրոյա խա-
նէսէ ԼԵՎԸՆԻ ՀԷՐԸԼԻ
Թաղիանէսինէ կարա-
պետ Ֆանոսեան իմի
կէօնտէրիլէնէք սիր։

ՕՐՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻՓԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԳԷՇԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ՀՏԱՎ ԲԼՃԷՊ ՀՕ — 1870 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — ՀԱՅԱՅՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10 — ՆԻՒՄԷՐՕ 1362

ԻՍԹԱՆԳՈԼ 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԻ

ՄԻԼԻԹԱԼԷՄԷՆԻՆ ՀԻԹԵԱՅԷՍԻ

Մանչուրիէնի 1361 ինչի նիւսխէսինէն պէրի է

(Թէքբարէն, մէշլէթի մէճլիսինէն Բարիստէ եաթօտ Փուր շէհրինտէ թէ-ճէմմիւ իթմէսի մատտէսի իւզէրինէ սէյ-լէշիլտիքտէն սոնրա)

Գոնթ տը Պիզմարգ — Սթրազպուրկ շէհրի, էլիմիզէ տիւշէճէք տիր. պու խուսուս անճագ պիզիմ հարպ միւհէն տիալէրինին հիսապընա թապի պուլունմագտա տիր. իմտի շէհրի մէզպուրտա պուլունան մուսթահֆիզլէր ասաքիրինին, հարպ էսիրի մագամընտա, պիզէ թէսլիմ իտիլմէսինի մաթլուպ իտէրիմ։

(Պունուն իւզէրինէ Մ. Ժիւլ Ֆավր, քէնտի հիսսէսաթլէրը զապթ իտէմէէ-րէք, տեպա գալմըշ, վէ պաղըրա-բաղ սէյլէմիշ տիր)։

Մ. Ժիւլ Ֆավր — Մ. լը Գոնթ, պիր Ֆրանսըզ իլէ սէյլէշմէքտէ օլտու-ղունուզու ունութմագտասընըզ։ Քէն-տի թավը ու հարէքէթի իլէ, պիւթիւն սաֆնէանընը, վէ խուսուսէ իլէ, պիզիմ թէհայեիւրիմիզի մուճիպ օլմուշ օլան էյլէ պիր զահրաման մուսթահֆիզլէր ա-սաքիրինի, պու սուրէթլէ ֆէտա իթ-մէքլիք։ ալշագլըգ (վատութիւն) տըր. վէ սէզէ սէոզ վէրիրիմ քի, պանա պէյ-լէ պիր թէքլիֆ սունմուշ օլմանրգը, հիւքիւմէթէ սէյլէմէեէճէյիմ տիր։

Գոնթ տը Պիզմարգ — Պէնիմ, սի-զին հիսսէսաթ թէլլէրինիզէ տօգուն-մաեա սալա պիր նիեէթիմ օլմաերպ, անճագ։ գանուն հարպ մուճիպինճէ սէյլէմէքտէյիմ. վէ Լէկէր, Գրբալ բա-զի օլուր իսկ, իշպու թէքլիֆ։ թատիլ օլապիլիր։

(Պունուն իւզէրինէ, Գոնթը միւմա-յիլէյհ։ Գրբալա ուանշմագ իւզրէ սա-շարը չըզմըշ։ վէ պիր չէրեէք սոնրա, թէքբարէն ավելթ իտիպ։ մուշարիլէյհ հաղրէթլէրինին Սթրազպուրկտաքի Ֆր-ըանսըզ ասաքիրինէն հէր հատ թէս-լիմ իտիլմէսինի մաթլուպ իլլէմէքտէ օլտուղունու պէհեան իլլէմէքտէ։ Մ. Ժիւլ Ֆավր, պիւսպիւթիւն քէնտինի զայպ իթմէք։ վէ պաեբլմագ բատտէլ-էրինէ կէլմիշ։ վէ կէօզլէրինտէ տօրմուշ օլան եաշը սէքիր իթմէք իւզրէ։ պիր թարաֆա տէօնմիշ։ վէ պատէհու։ ա-թիտէքի քէլամլարը սէյլէյէրպ։ Գոնթ տը Պիզմարգտան այրըլմըշ տըր)։

Մ. Ժիւլ Ֆավր — Մ. լը Գոնթ, պուրաեա կէլմէմլի։ պիւյիւք պիր եան-լըշլըգտա պուլունմուշում տուր։ լա-քին պու խուսուս իւզէրինէ թէլէֆիւֆ իթմէմ։ Պէն քէնտի հիւնի բաեէթիմ գարշը օլարագ պուրաեա կէլմիշ։ ֆա-գաթ հէր նէ տախի օլա։ անճագ վա-զիֆէմ տույղուսունա իթաաթ իթմի-շիմ տիր։

Սէյլէտիքլէրինիզին քեաֆֆէսինի տախի։ հիւքիւմէթիմ թէպլիղ գրլա-ճաղըմ. վէ Լէկէր, պէնի թէքբարէն պուրաեա կէօնտէրմէքլիյի մինասիպ ատա իտիրիր իսկ։ պէօյլէ պիր մէմ-ուրիէթի։ պէնիմ իչին հէր նէ տուրէճէտ մէրհամէթիզ տախի օլմուշ օլա։ եէ-նէ։ պուրաեա կէլմէք շէրէֆինի գա-պուլ իտէճէյիմ տիր։

Հագրմաա ճայիզ կէօրմիւշ օլտու-ղունուզ ինսանիյէթի իչին։ միւթէէք-քիւրիմ։ լաքին գօրդարդմ քի։ հէր պիր շէյին։ անճագ քէնտի հալէրի տէվ-մինէ թէրք իտիլմէսինէ պաշդա պիր շէյ եաբամաեաճաղրգ տըր։

Բարիս էհալիսի։ ճէսուր։ վէ հէր նէմլի ֆէնաքեարլըգը իճբա իթմէյէ գարարը գաթի իթմիշ օլան պիր էհալի տիր։ վէ քէնտի գահրամանլըգլարը։ վագալարը կիտիշինի տէյէշթիրէպի-լիր։

Էկէր։ անլէրի եէնմէք շէրէֆինէ նայիլ օլմուշ իսէնիզ։ թահթը իթաաթա-ատախի ամագլըգը։ ասլա մէմուլ իթ-մէմէյինիզ։

Պիւթիւն միլլէթ։ այնի հիսսէսաթ ըշըգը էլէ թէնվիր օլունմուշ պիր հա-լէ տիր։

Գարշը գօյմաեա անճագ պիր ունս-սուրումուզ տախի գալսա։ եէնէ սիզի իլէ տէօյիշէճէյիզ տիր։

Պու մուհարէպէ։ պիրիպիրլէրինէ էյ-ուզաթմալարը լազըմ կէլէն իքի միլ-լէթլէր պէյնինտէ։ սոնու կէլմէզ պիր մուհարէպէ օլաճագ տըր։

Պէն։ միւշքիլ պիր թէվիլիեէ իւմի-տինտէ իտիմ։

Ղայէթլի պէյտապախթ։ ֆագաթ պու-նունլա պէրաբէր։ շէհեատէսի իլէ իւ-միտվար պիր հալտէ օլարագ։ սիզանէ այրըլմագտաեըմ։

Ա.տիէ։

ՀԱՎԱՍ ԲՕՍԹԱՍԸ

Հիւքիւմէթի թարաֆընտան քէնտու-սինէ թէվլիմ օլունան մէքթուպլարը մահէլլինէ կէօթիւրմէք իչին պալօն իլէ եօճուղուգ իթմիշ օլան Մ. Ժիւլ Տիւ-րիւօ։ Թուրա վագը օլան պիր թէճէմ-միւտ։ մէմուրենէթինի նէ սուրէթլէ իճբա իթմիշ օլմասը հագրընտա միւհիմ մալիւմաթլար վէրմիշտիր։ Գոնսթիթիւ-սիոնէլ ղազէթասը։ մէզքիւր մալիւմաթ-լարրն խիւլասայի մահէլինի չու վէճհ իլէ պիլտիրմիշ տիր։

Մ. Ժիւլ Տիւրիւօ։ մահը հալին 23 իւնտէ սապահրն սաաթ սէքիզինտէ Բարիստէ վագը Սէն-Բիէր-Մոնմարթը մէկանընտա չէշիրիմիշ պիր պալօն իլէ հավաեա չըզմըշ տըր։ Ռիւզկեար չիտ-տէթիճէ Շարդ թարաֆընտան էսմէքտէ իտի։ Պալօն։ չօգ եիւքսէկէ։ եանի 8000 մէթրօ գատար եօգարը չըզտը վէ բիւգկեար անը ալըպ։ Ալբ տը Թրիոնֆ թապիր օլունան քէմէրէ տօղրու կէօ-թիւրտիւ։ օրատա տիւշմէն թարաֆընտան միւշահէտէ օլունուպ։ լազըմ կէ-լէն մահէլլէ խոտպէր վէրիլտի։

Մ. Տիւրիւօ։ 3000 մէթրօ եիւք սէքլիքտէն։ գարընճա կիպի սաեընճա

չօգուզ օլան Բրուսիալըլարընը։ իւզէրինէ ամիկ։ իթմէքիչին հազըրլըգ կէօրմէքտէ օլտուղուլարընը տիւշպիւնի իլէ կէօրմիւշ տիւր։ Վագըս։ Մ. Տիւրիւօ։ իսթիհքամ վէրիլմիշ իչ գալէատան տիշարը չըգար չըգմազ։ Բրուսիալըլարընը թօփարը։ ա-բատալարընտան չըգարըլարագ վէ կէօյէ տօղրու գալարրրլարագ։ կիւլլէ աթմա-եա պաշլատըլար. կիւլլէրը։ պալօնտան ասըլմըշ սանտալա եագալաշըրլար։ լա-քին հարէքէթի իթմէքսիզին եէնիտէն եէրէ տիւշէրլէր իտի։ Լաքին պունու իլէ պէրաբէր։ աթըլան կիւլլէրիրտէն պաղըրարը։ պալօնու խաֆիֆ սուրէթ-տէ սալլանմտրրաճագ գատար եօգարը չըգտըլար։ Մ. Տիւրիւօ։ թիւֆէնկ իլէ քէնտուսինէ նիշան ալընմագտա օլտու-ղունու կէօրտիւ։ լաքին գուրշունլար տախի կիւլլէրը կիպի քէնտուսինէ պիր զարար վէրմէտիրլր։ Բրուսիալըլար։ մէր-գումհավա եօճուսունու Մանթա գատար թօփ վէ թիւֆէնկ իլէ գօվալատըլար։ Մ. Տիւրիւօ։ մէզքիւր եօճուլուղունտա։ պու-լութ կէպի։ իւման միւշահէտ իթմիշ վէ Բոր վէ թէ. Քէնկլէրէն սէսինի իչիթ-միշ օլտուղունտան։ էօյլէ զանն իթմիշ-եր քի Մոն Վալէրիէն ճիվարլարընտա վէ Սէն օվասընը մէզքիւր գրսմընտա միւտարէպէլր վագը օլմուշ տուր. պա-լօն տայիմա։ կիւն տօղրուսու եէլի քէն-տուսինի գանղի թարաֆա կէօթիւրմէք-տէ իտի իսկ այնի թարաֆա կիտէրէք։ չայրն ագընթըսընա տօղրու կիթմէքտէ իտի։

Մ. Տիւրիւօ։ սաաթ օն պիրտէ Բա-րիսէն եըրագլանմըշ օլտուղունտան գարաեա չըզմագ իսթէյիպ։ պիր պաղ-չէտէ աշաղը ինտի վէ էվրէօտէ քէօյիւ եագընլարընտա վագը Գրբավուվիլ սա-բաեը տա գապուլ օլունտու։ Մէզքիւր սարայ։ Բարիս գալէալարընա դօման-տանլըգ իթմէքտէ օլան ամիրալ Լաբօն-սիր լը Նուրինին մալի տիր։

Էօրին շէհիր էմինի։ պալօնուն վիւ-սուլի խապէրինի ալմըշ օլտուղունտան։ եօճուեու գապուլ իթմէեէ կիթտի։ Մէրգումուն եէտինտէ։ բօսթանէ միւտիրի թարաֆընտան վիրիլմէշ պիր թէզքէրէ։ իլէ հէր պիրի 125 քիլօկրամ աղըրլըղընտա վէ տէրունլէրինտէ թահ-րիրաթ պուլունան իւշ ատէտ թօրպա վար իտի։ Մէզքիւր թահրիրաթլարտան պաղըլարը։ հարպիեէ նազըրը վէ սա-յիր հիւքիւմէթ ազալարը թարաֆըն-տան եազըմըշ իտի։ Մ. Տիւրիւօ։ ալ-տըղը էմր մուճիպինճէ։ մէզքիւր թահ-րիրաթլարը։ եա պիր ժէնէրալա վէ եա-խօտ պիր շէհիր էմինինէ թէսլիմ պօրճ-լու պուլունմագտա վէ տիկէր պիր քի-մէսնէյէ վէրմէյէ մէճպուր օլտուղուն-տա։ անլրի եըրթըպ վէրմէյէճէք իտի։ Մ՝ըգում մէքթուպ կէօթիւրիճի։ պիր գաշ սաաթ Էվրէօտէ բահաթ իթ-տիքտէն սոնրա։ Թուրա կէօթիւրէն տէ-միր եօլունա պինիպ։ տիւն սապահ օ-բաեա վարը օլտու։

Ժիւլ Տիւրիւօ իլէ վագը օլան միւ-քեալիմմիղտէն անլաշըլըգընա նէզա-ըէն։ Մ. տը Պիզմարգ թարաֆընտան մէյտանա գօնան վէ մուվագգաթ հիւ-քիւմէթի վէքիլլրի թարաֆընտան հէնուզ տիւնքի կիւն պէեան օլունան շարթլար իւշ կիւնտէն պէրու Բարիս տուվարլա-ընա եաբըշտիրիլմըշ օլուպ։ բայիթախ-թը մուհաֆազա իտէնլէրին վաթանբէր-վէրլիյինի ուճ տէրէճէ թահրիգ իլէ-միշլէր տիր։

Տիւշմէնին։ Սէն Գրլու եօգարըսընտա ինչա օլունան թապաեաը զապթ իթթիքտէն սոնրա։ Մոն Վալէրիէնէ-էն աթըլան թօբլար մարիֆէթիյլէ մէզքիր մէվգրտան գօվուլմուշ վէ Մարրթու նամ կիւզէլ պաղչէտէ վէ ճիվարլարընտա պուլունան քեաֆֆէյի խանէլէրին պու կիւնքի կիւն եալընըզ վիրանէլէրի դալմըշ օլտուղունու Ժիւլ Տիւրիւօտան տույմուշտուզ տուր։

Պուրժէ միւտարէպէսի։ Ֆրանսըզ-լար հաղրընա չօգ խայրըլը օլմուշ տուր։ չէօյլէ քի։ Բրուսիալըլար։ վագիֆէսիզ-լէք իտիլէրէք եըգտըրըլմըշ օլմաեան պիր խանէնին արգասընտա սիրէրէնէ-րէք։ թուղլատան պիր մէթէրիզ եաբ-մըշլար իտի։ Կիճէ վագթ մէզքիւր մէվ-գը իւզէրինէ հիւճում օլունմուշ տուր. չէօյլէ քի Կարա Մօպիլ ասաքիրի։ էճ-զայիր Ճարիյէ ըշըգ սաեէսինտէ։ Բրու-սիալըլար իւզէրինէ հիւճում իլէտիլէր։ եագընտա պուլունան գալէանընը թօփ-լարը իսկ։ մէզքիւր թապաեաը վէ ա-նը մուհաֆազա իտէն խանէյի թօրա թուլմագտա իտի։

Բրուսիալըլար։ Ֆրանսըզլարը գա-բանլըգ իչինէ պըրագան մէզքիւր ը-ըշգտան կէօշլէրի գամաշարագ։ վէ գա-ֆիլտէն պասըլարագ։ պօզկուն վիրմիշ-լեր վէ ճէսուր Կարա Մօպիլ ասաքիրի էլլինէ 500 նէֆէր էսիր պըրագմըշլար տըր։

Մ. Տիւրիւօնուն պիշլէրէ գավիէն պէեան իլլէտիկինէ նէզարէն։ մուհասէ-բէ իտէն Բրուսիալըլար։ իչ գալէալար-տան չօգ ուզագտա տուրմագտա։ չէօյ-լէ քի գալէալարը մուհաֆազա իթմէք-տէ օլան միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի։ Բրուսիալըլարը կէօրէմէմէքտէ տիրլեր։

Մէրգուման միլլէթի մուհաֆըզ ա-սաքիրի իսկ։ Բրուսիալըլարն։ քէնտի թիւֆէնկ աթըմլարընա գատար եանաշ-մալարընա քէմալի սապրըսըզլըգլա միւնթազընը օլմագտա տըրլար։

Կէչէն կիւնլէր։ միլլէթի մուհաֆըզ ասաքիրի։ Ֆրանսըզ մըզրագլը ասաքի-րինի։ Բրուսիա սիւարի ասաքիրի զանն իտէրէք։ անլըր իւզէրինէ թիւֆէնկ աթ-մըշլար իսկ տէ։ ստամ թէլլիֆիեաթը վագը օլմամըշ տըր։

Բարիս սէքէնէսի ղայէթ զարարկէր օլուպ։ ճէնկճիլէրէ մախսուս պիր հալտէ պուլունմագտա տըր։ Բարիստէ։ նէ տէրճէճ մէսուլիեէթի թահրիրնտա պու-լունտուղունու հիսս իտէն վէ մուհաֆէ-րէ օլունմուշ պիր շէհիրէ լսեըզ օլան

տուղուց հիւքմ իթմէքտէ տիր։ Շէհրի մէզքիւրտէ կիճէ կիւնտիւզ գալէպտրտան աթքլան պսթթալ թօքլարրն սէոի իշիտիլմէքտէ տիր. ախշտմրն սաաթ ալթըսընտա, մաղազալար գաբաները, մէզքիւր սաաթտա եէտէրինտէ մախսուս պիր բուխսաթնամէլէրի պուլունմաեան սէքինէլէր, խանէլէրինտէն տիշարը չըգամազլար։ Բարիս հիչ պիր վագթթ պու տէրէճէ ճէնկեավէր վէ թաոալը պիր հալտէ պուլունմամշ տրը։

Մ. Թիէրին Մէմուրիւցէսի

Ալաֆրանկա սեպտեմբեր 28 թարիխի իլէ Սէն Բէթերսպուրկտան Գօրչնաքօնտանս Սըլավ զազէթասընա շուվէճճ իլէ եազըլմշ տրը։

Մ. Թիէր պուրատա խուսուսի իլէ միլլէթ տաիրէլէրինտէ պիւյիւք սապրըզըլըգլա պէքլէնմէքտէ տիր։ Միւշարիլէյհին մէշհուր միւվէրրիխ (պատմաբան) տիւնքի կիւն. միւթթէֆիք վէ տօսթ պիր հիւքիւմէթ վէքիլինէ ալէսսէվիյէ կէօսթէրիլէն հիւրմէթ ու ըիայէթ իլէ գապուլ օլունտու։

Մ. Թիէր զաթէն խարիճիյէ նազիրը բըրէնս կօրչագօֆ վէ իմբէրաթօր իլէ միւլագաթ իյլէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհին, իմբէրաթօր հազրէթլէրի իլէ վազը օլան միւլագաթը, Բըրուսիա թարաֆտարը օլան հիւքիւմէթ տայիրէլէրինտէ պիյիւք պիւհիզիւրլիւք բէյտա իյլէմիշ տիր։

Մահը հալին 20սինտէ, Գըրիւգա ուսուլի իւզրէ իմալ օլունմուշ թիւֆէնկլէրէ գարթմուշ եաբմագ իչին պիյիւք պիր ֆապրիգա աչըլըը։

Մէզքիւր ֆապրիգատա կիւնտէ 200,000 գարթուշ եաբըլմագտա տրը։ Բայիթաթթն քեաֆֆէյի զէվաթը միւթէպէրէսի, վէ մէզքիւր թիւֆէնկի իճաա իթմիշ օլան Մ. Գըրիւգա մէզքիւր ֆապրիգանրն գիւշատրնտա հազրը պուլունմագտա իտիլէր. նասրլ քի պիլիրսինիզ, մէրգում Մ. Գըրիւգա Պօհէմեալը տրը։

Բուսիանրն Ամէրիգատա մալիք օլտուղու էեալէթլէրի պէտէլի օլարագ, Ամէրիգա հիւքիւմէթի թարաֆքնտան պունտան իչ սէնէ ագտէմ Բուսիատա թէրք օլունան զըրհլը կէմիլէր, եագընտա Բուսիանրն տօնանմասըտա իլավէ գելընարագ, մէզքիւր տօնանմա գուվվէթլէնտիրիլէճէք տիր։

Բուսիանրն թէտարիֆեաթը Հարպիեէսի

Ալաֆրանկա սեպտեմբեր 29 թարիխի իլէ Պէրլինտէն Թայմզ զազէթասընա իրաալ գելընան պիր թէլէկրաֆտա աթիտէքի մալիմաթլար օգունմուշ տուր։

Տէրհալ իսթիմալ օլունմագ իւզրէ, զարպի վէ ճէնուպի Բուսիատա միւհիմմաթ արապալարը հազըրլամագ իչին էմրլէր վէրիլմիշ տիր։

Սէն Բէթերսպուրկտա, մուհարէպէ թէլէկրաֆ թէլլէրի վազ իթմէք իչին ալթը պէօլիւք ամէլէ թէչքիլ օլունմուշ տուր. պունլարտան հէր պիրի, 85 քիլօկրամ թէլ վազ իսէպէլէր։

Սէն Բէթերսպուրկ զազէթալարը, սեպտեմբեր 27 տէն պաշլաեարագ, Մոսքուատան Բիւրսքէ գատար իշլեէն տէմիր եօլ իլէ կիւնտէ 14 արապա ասաքիր իրսալ գելընաճագ տրը տիմէքտէ վէ իշպու հավատիսլէրի իսէ բէմմի եախօտ նիմ բէմմի սուրէթտէ եալանա չըգարըլմամագտա տրը։

Օգոստոս 13 տէն պէրու, Սէն Բէթերսպուրկտաքի թոփխանէտէ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ պիր չօգ թօփ ճէմ իտիլմիշ վէ կիւնտէ 650000 գարթուշ իմալ էյլէմ՛ք իչին տուրմագտըզը չալընընմագտա տրը. մէզքիւր գարթուշլար ալրհալ միւհիմմաթ մաղազասընա թէսլիմ օլունմագտա տրը։ Լիմիթէէթ շաեան մահէլտէն ալընան մալիմաթլարա նէզարէն, հարպիեէ նէզարէթի, սինարլարտա ասաքիր պէքլէթտիրիլմէսի իգթիզատէն ատտ օլունտուգտա ասաքիր նագլ էյլէմէք իչին մախսուսէն 50 արապա հազըրտա սագլամասընը վարշավիատան Վիէննաեա գատար իշլեէն տէմիր եօլ իտարէսինէ, էմբէյլէմիշ տիր։ Պու կիւնէ գատար, ասաքիրին թագսիմի վէ մահէլլէնճէ պէօյիւք պիր թէպէտիւլաթ օլմամշ տրը։

(Գոչէ-Բոտոս- Սըլավ)

Բրուսիա ասաքիրինին պիր գաշալայլարը։ Սէտանտա, Ֆրանսըզլարտան ալընմշ։ օլան Շասբօ թիւֆէնկի իլէ սիլահլանտըրըլմշլար տրը։

— Ճաբօնտան վարիա օլան խապէրլէրէ նէզարէն, մէմալիքի մէզքիւրլ սուլարընտա պուլունան Մէհիւզա նամ Ալմանեա հարպ գօրվէթի գօմանտանը, երինէ այնի սուլարտա պուլունան Տիբլէյքս նամ Ֆրանսըզ հարպ գօրվէթի իլէ տէօյիւշմէք արզուսունտա պուլունտուղունու։ Ֆրանսըզ գօմանտանրնտա պէեան իթմիշ օլտուղունտան, մէզքիւր իքի սէֆինէ պէյնինտէ պիր տէնիզ մուհարէպէսի վուգու պուլաճաղընա պէքլենմէք տէ իմ՛չ։

— Մարսիլեատաքի պաեաղը խալգ Նաբօլէոնուն եավէրի հարպը վէ Սէտան օրտուսունուն թէսլիմիեէթի մատտէսինտէ պաշլըճա խրտմէթլէրի տէր իւտտէ իթմիշ օլան Ժէնէրալ Ռէյլին, Մարսիլեատա պուլունան միւլքլէրի իւզէրինէ պէօյիւք խասարաթլար իճրա իթմիշ տիր։

— Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի իշլ օլունուր օլունմազ։ Սէն-Բէթերսպուրկտաքի Ֆրանսա էլչիսի Ժէնէրալ Ֆլէօրինին տախի ազ իտիրտիյի մալիմ տիր։

Ճիւմհուրիյէթմիւմայիլէյհի զայէթլէ ֆագըր պիր հալէ տիւշար իյլէմիշ օլուպ, բէսիմէրինի, պարկիրլէրինի, վէ սայիրէսինի, վէ հաթթա գարբսընին միւճէվհէրաթ վէ էլպիսէսինի տախի սաթմագտա իմիշ։

— Ամբլ իսմի անլաշըլմամշը օլան կէնճ պիր ատամ, Ֆրանսըզ պաշը պօզուգլարը դըեաֆէթինտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, ճիւմհուրիյէթին իլան օլունմասընտան պէրու, Բարիս շէհիր էմինի Մ. Արսկօեա, սրրը քեաթիպի մաղամընտա խըտմէթ իթմէքտէ իտի։

Մէրգում պու կիւնլէրտէ էմրի պասրէթին մուղայիրինտէ օլան պիր նութգ իրատ իտէրէք, իւզէրինէ շիւբհէ իտիլմշ, վէ ֆիլ վագը Բրուսիալը պիր ճասուս օլմասընը իսպաթ իտէճէք խուսուսլար մէյտանա չըգմշը տրը։

— Ֆրանսըզ ասկէրի քըեաֆէթինէ կիրմիշ օլան պիր թագըմ Իսլան թասրը օլունան Բըրուսիալը սիւարի ասաքիրի Բարիս եաղընարընտա ախզ ու կ՝ըինֆիթ օլունմուշլար տրը։ Մէրգուման Բրուսիա ասաքիրինտէն պազըլարը բարընչ կէրմիշ տիրլէր տէյի գօրգուլմագտա տրը։

ԳԱՏԵՐԸՉՄ

Բ.

Ժողովրդոց ճգնաժամը եւ վեհապետաց պատասխանատուութիւնը։ — Միջամտութիւն։ — Աւստրիա։ Իր անցեալը ներկայն եւ ապագան։ — Գերմանական ժողովուրդը։ Բրուսիա։ — Գերմանական կայսրութիւն եւ Եւրոպա։ — Նաբոլէօն Ա. ու Պիզմարք։

Ամիսներ վայրկեաններ կան ժողովուրդներու կենաց ընթացքին մէջ՝ յորում ամենապարզ քաղաքական կամ դեսպանագիտական խնդրոյ մը լուծման կէտը, այն ատիճան ծանրակշռութիւն կստանայ, որ նոցա էութիւնն իսկ թէութեան ներքեւ կը ձգէ։

Շա՛տ ժողովուրդք՝ այս բաղդորոշ ճրագնաժամերէն մին ունին անցնելիք, ներկայ Ֆրանքօ-Բրուսիական պատերազմի միջոցին։

Ան՝ վեհապետք՝ որ այսօր՝ իրենց անձնասիրական շահուցը կամ խնամական յարաբերութեանց աղետաբեր ներշնչութեանը մրայն անսալով, ձեռքերնին ծալեր, եւ պարզ հանդիսատես կըլլան Եւրոպական հաւասարակշռութիւնը՝ ի հիմանց քակտել ըսպառնացող ներկայ դիպաց, այն վեհապետք կըսենք, պատասխան ունին տալիք իրենց ժողովրդոց՝ եւ պատմութեան առջեւ, քիչ հեռի ապագայի մը մէջ։ . . .

Ֆրանսա՛ն ալ, երկար տարիներէ՛ ի վեր անձնական քաղաքականութենէ մը առաջնորդեալչատ անգամ գործեց այս սխալը՝ զոր խստիւ եւ դժնդակագոյնս կը տուժէ այսօր։

Արդարեւ Ֆրանսա կրնայ պարծիլ՝ իր «դեսպանական» միջամտութեամբը զԱվստրիա փրկելուն համար Սատովայի պատերազմէն վերջը։ — Այլ բաւական չէր այ քանը։ — Պէտք էր՝ այն ատեն՝ արգելուլ Բրուսիոյ չափազանց բարգաւաճումը, «զինեալ» միջամտութեամբ մը եւ իր նախնական վիճակին մէջ դնել զԱւստրիա՝ որնոր յանկարծակի եկած էր, աւելի քան յաղթուած, ինչպէս կըսէ այսօր Վիքթոր Հիւկօ Ֆրանսայի համար։

Բայց այս սխալը՝ զոր Կայսերական կառավարութիւնը գործեց, իր գաղտնիքն ունէր. որոյ յայտնութիւնը զարմանո՛ք լցուց այսօր՝ համայն աշխարհը եւ նոյն իսկ Ֆրանսան ալ։ — այս գաղտնիքը իր տկարութիւնն ու անզօրութիւնն էր։։։։

Այլ ինչ ալ որ ըլլար, Աւստրիա՝ Ֆրանսայի կը պարտի մ՛չտ իր վերականգնութիւնը, եթէ ոչ նիւթապէս, գէթ բարոյապէս։

Ո՞վ չը գիտեր թէ Աւստրիա ռամկավարական ու ազատական գաղափարներէ ներչընչեալ՝ իր բռնատիրական ու բարբարոսական անցեալը մերժելով ու դրժելով միայն նորէն ձեռք բերել կրցաւ իր Եւրոպական հաւասարակշռութեան մէջ ունեցած ծանրութիւնը, զոր վայրկեան մը կորուսած էր։

Այո, Ֆրանսուա Ա. կայսրութեան գործած սխալները քաւեց՝ կրօնական դաշնաւորութիւնը պատռելով, ժողովրդոց իրաւունքները ճանչնալով ու վերջապէս թագաւոր Ցունգարիոյ օծուելով. եւ նոր զօրութիւն զգեցաւ։

Եւ ուր էր արդեօք այս ազատական գաղափարաց մշտահոս աղբիւրը. Եւրոպիոյ որ կողմը։ — Ի՛ Ֆրա՛նսա, ով տրեց, ով ծաւալեց այս ազատական գաղափարները։ — Ֆրա՛նսան եւ մի՛չտ Ֆրանսան։

Մէկդի թողունք երախտագիտութիւնը, — վասն զի այս բառը նշանակութիւն չունի քաղաքականութեան մէջ եւ «Հայուն պէս՝ քաղաքական-կենանք զուրկ ժողովրդոց միայն կը վերաբերի,» — բայց Աւստրիոյ շահերն եւ նորա ապագային ապահովութիւնն ալ կը պահանջեն՝ որ գէթ իր մէկ քանի տարիներէ՝ ի վեր ստանձնած ազատական քաղաքականութեան շնորհիւ, Գերմանական ժողովրդոց վրայ ձեռք բերած ազդեցութեամբը՝ փարատել ճգնի նոյն իսկ ժողովրդոց անբմբռնելի կուրութիւնը. ժողովուրդք, որ դեռ Պավիէրացի՝ Սաքսոնեացի՝ եւն. կը կոչուին, որոնք մի՛չտ այսպէս մընալու, միշտ այսպէս կոչուելու ապահովութեամբ հաճեցան մանել Գերմանական դաշնաւորութեան մէջ, եւ որոնք վաղը գաւառներ պիտի ըլլան ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ-ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ, կայսրութիւն մը՝ որ զԱւստրիա պատմական ազգաց կարգը դասելէ վերջ՝ Եւրոպայի մնացեալ մասանց վրայ պիտի տարածէ իր երկբթէ բազուկները։

Անհաւասիկ ինչպէս։

Պիզմարք՝ արդէն կիսով մը մոռած կը համարուի Բրուսիական վեհապետութեան նեղքն։ Արդէն համազգային իրաւունքը տեղի տալ սկսած է հպարագունին իրաւանց առջեւ եւ Բրուսիացիք՝ Պիզմարքի սահմաններէն կանցընեն անարկեւան՝ ամեն տեսակ ոգեմտիներք ու պաշարք։

Ստորին Նահանգք Պիզմարքի հնոյ կէն դրկուելով «ստորնագոյն Նահանգներ» պիտի դառնան. որով եւ «բարձրագոյն Կիսեօմի» առաջ՝ ամենափոքր դիմադրութեան անկարող։

Ցանիմարքա ալ՝ որոյ ոտքերը արդէն 1866ին զոհ գացին Պիզմարքի «երկրահատական» դանակին, եւ որ իր կղզիացեալ դրիքը, ծովային բաւական հզոր պետութիւն մը կրնայ համարուիլ, անբաւական պիտի ըլլայ դէմ գնելու, Ֆրանսական շրջանաց նաւատորմին կիսովը . . . զօրացեալ Բրուսիոյ դէմ եւ իր դրացեալը եաեէն պիտի մտնէ Գերմանական յանատարած Դաշնաւորութեան մէջ. — Թակարդ Պիզմարքեան, որոյ մէջ ընկան հետզհետէ բոլոր Գերմանական ժողովուրդները։

Իտալիա՝ եւ Եւրոպական ուրիշ ազգեր ալ, որ իր բոլորակութեան ճամբուն վրայ կը գտնուին, չնորհ չը պիտի գտնեն բնաւ Կիսեօմի առջեւ. վասն զի Ֆրէտէրիքի յաջորդին համար, «Ազգրական ծովը՝ Գերմանական ծոց մ՛է եւ Գանուբ գետը՝ Գերմանական լիճ մը» . . .։

Արդարեւ ասոնք ամենապարզ ենթադրութիւններ են, եւ ցնորներու կը նմանին, որոց իրացումը անհնարագոյն կը թուի՝ նոյն իսկ սա տողերը գրողին. այլ 1870 տարւոյն արտադրած գէպքերուն ամենքն ալ այս կարգէն ըլլալուն, քաղաքականութեան թովմաս առաքեալները խիստ պակասեցան եւ անոնք որ երբէ՛ք որ եւ է քաղաքական խնդրոյ մը այս կամ այն կերպ լուծման համար՝ կանքերնին դրաւ կը դնէին, այսօր ճկոյթ մատերնին միայն վառանգի գնել չեն ուզեր։

20 տարիէ՝ ի վեր ամենամեծ խնամով եւ այնչափ ճարտարութեամբ նիւթուած ու պատրաստուած մէքէնայութեան մը առաջ՝ ամենէն ամրապինդ դռներն երկփեղկ կըբացուին։

Եթէ մեծն Նաբոլէո՛ն ալ քսանամեայ պատրաստութիւններ ունենար, եթէ նոյնքան տարի ալ, ներքին եւ արտաքին անդորրութիւն վայելէր եւ Պիզմարքի լեքէօնին (1) պէս լրտեսաց խումբ մը գտնուէր իր արտադրութեան ներքեւ, միթէ կը թողէ՞ր նա ձիւներու եւ սառերու տակ՝ իր անարկու՝ այլ միանգամայն սքանչելի բանակը։ Եւ եթէ՝ զինուորական փառաց քաղցրութիւնը ժողովրդին սիրտն արդէն առած չըլլար, եթէ զինքը չըշապատող անարգ արարածոց, զորս ինքը տիզմէն դուրս հանած էր արքայի, դուքսի, իշխանի կամ պաշտօնէի աստիճան բարձրացնելու համար, եթէ կրնար այս վատերուն տիրապետ խորհրդոց եւ մանուածեանց երազիկ ըլլալու համար, Ֆուշէի գաղտնի ոստիկանութեան անթիւ ան գամոց մէկ քանի հարիւրն ալ լրտեսութեան պաշտօնով այս անձանց քով իրկելով, զանոնք շրջապատելու արթնութիւն ունենար միթէ այն ատեն՝ Նաբոլէոն Սէնթ-Էլէնի կղզւոյն ամայութեանը մէջ եւ այն թշուառ ու սրտաճմլիկ մահուա՞մբ կը մեռնէր . . . .

Այս հարցումները Պ. տը Պիզմարք ըրած է ինքնիրեն, եւ վերջին մէկ քանի դարուց արտադրած սակաւաթիւ ՄԵԾ ՄԱՐԴՈՑ՝ մեծութեան եւ անկման պատճառները հետազօտած եւ զանոնք խորտակող ժայռերէն հեռի մնալու համար ամէն տեսակ զգուշութիւններով զինեալ՝ նետուած է, անանց աւարտիլ չը կրցած աշխարհակալական ձեռնարկին մէջ։

Եւ եթէ Բարիզի բերդերն ու շրջապարը յանկողնի փշրել կիսեօմի թափուկ ակռաները յանձանքը քաղաքագէտին դեսպանագէտին չը պիտի ըլլայ, այլ պատերազմողին։

ՕՀԱՆ

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Թուր 8 հոկտեմբեր

Ռէսմի։ Տիւնքի թարիխլէ Պէլկարտան ալընան մալիմաթլարա նէզարէն, Բրուսիալըլար, Բիթիվլիէտէն օն ալթը քիլոմէթրօ կէրիտէ պուլունմուգտա տրըլար։ Թուրի միւտարէպէսինտէն պէրու Մալէզհէրպ վէ Սէրմէզ ճիվարլարընտա, միւտարէպէ վազը օլմամշը տրը։ Բիթիվլիէ, ասաքիրիմիզ թարաֆքնտան զապթ օլունմուշ տուր։

Մօնթարժիտէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, 760 նէֆէր Բրուսիալը սիւարի ասաքիրի պու կիւն սապահրն սաաթ տէօրտիւնտէ Մալէզհէրպէ կիրիպ, ճիվարլարտա ասաքիր եաբօտ պաշը պօզուք վար մը տրը տէյի սիւալ էյլէտիլէր։

Սէն Գանթէնին շէհիր էմինի, տիւնքի թարիխլէ Թուրտաքի հիւքիւմէթէ

(1) Տես Օրագրի 256-257 թիւերը։

աթիտէքի թէլէկրաֆը քէշիտէ իյլէմիշ տիր։

Եարբն սապահ սաաթ տէօրթտէ Բրուսիալըլար Սէն Գանթէն իւզէրինէ հիւճում իտէճէքլէր տիր։ Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի վէ թուլումպաճըլար իլէ, գուրտուզումուզ մէթէրիսլէրի մուհաֆազա իթմէէ կիտէճէյիմ։։

Թուր 8 հոկտեմբեր

Ըէսմի։ Շարթըրտան պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, Հուտանտան կէլմիշ օլան Բրուսիալը չարգաճըլար։ Տրլ օեէ վարել օլուպ, 5000 քիշիտէն իպարէթ պիր պէօլիւսիւն միւվասէլէթի իյլէմիշ օլտուզունու պիլտիրմիշլէր տիր։

Բրուսիալը պէքճի ասաքիրինէն Բիթիվէէ եագընլարընա վասըլ օլմուշ օլտուգլարը Մանթէրմիտէն պիլտիրիլմիշ տիր։ Մահէլլէ մէզքիւրտէ Ֆրանսըզլար հիւճում օլմասընա պէքլէմէքտէ տիրլէր։

Բրուսիալըլարն էթամբ եագընլարընտա ճէմ օլմազտա, վէ պիր չօղ տիւշմէն պէօլիւքլէրինէ տիւնքի կիւն Ֆէրթէ իւզէրինէ եիւրիւյիւշ իտէրէք, Ժէնէրալ Քիւմմէրին փըրգասը իւզէրինէ հիւճում իյլէմիշ տիր։ Չէտիտ պիր մուհարէպէտէն սօնրա քի կիճէէ գատար տէվամ իթտի, տիւշմէն հէր եէրտէ պէօյիւք թէլէֆիեաթլէ կէրի գօվուլտու։ պիզիմ տօգուզունճու սիւարի ասաքիրիմիզ, վէ օնունճու ֆըրքայի օրտուտան պիր չօղ ասաքիր, միւտարէպէէ իշհաղ օլտուլար։ Ֆրանսըզ մուհաֆըզ ասաքիրի տախի մէյտանը մուհարէպէյէ չըգարըլմըշ իտի։

Ամնի վագթտա, տիւշմէն, Մոզէլին սաղ գըրեսը իւզէրինտէ, պիր ճնճի վէ օնունճու ֆըրգայի օրտումուզա գարշը պիր չօղ ասաքիր չըգարտը, չէտիտ սուրէթտէ թօր ամբըլար։ Քիւմմէրին ֆըրքասը վէ օնունճու ֆըրգայի օրտու թարաֆընտան 500, վէ իւչունճու ֆըրգայի օրտու թարաֆընտան իսկ 150 քիշի թէլէֆ օլմուշ տուր տէյի թահմին օլունմագտա տըր։

Վիէննա 8 հոկտ.

Մ. Թիէր պու կիւն պուրաեա վասըլ օլուպ, Գոնթ տը Պայսթ իլէ ուզուն պիր միւքեալէմէ իյլէմիշ տիր։

Գարլսրիւ, 9 հոկտ.

Ժուրնալ տը Գարլսրիւ զազէթասը, հոկտեմբեր սէքիզի սապահսը Լիւնէվիլլէյէ Պատ պէօյիւք տուգասընա իրսալ ղըլընան պիր թէլէկրաֆը նէշր իյլէմիշ տիր. մէզքիւր թէլէկրաֆին, մահը հալին 7 սի թարիխի իլէ Էթիվատան ալընան խապէրլէրէ պիլտիրտիկինէ նէզարէն, մահը հալին ալթըսընտա Սէն Ըէմի վէ Ղոմբաթէթիս (՝.) եագընլարընա Ֆրանսըզ նիզամիէ վէ կարտ Մոպիլ ասաքիրինէ գարշը չէրեֆլի պիր միւտաբէպէ վագը օլուպ, տիւշմէն ախշամին սաաթ իւչիւնտէ գաչմըշ վէ Բամպէրվիլիէէ չէքիլմիշ տիր։ Մէյտանը մուհարէպէէ տիւշմէն թարաֆընտան 14 պէն քիշի չըգարըլմըշ օլտուղու հալտէ, Պատլըլար թարաֆընտան ալթը թապուր փիատէ ասաքիրի, իքի ալտը սիւարի ասաքիրի վէ 2 պաթարեա չըգարըլմըշ իտի։ Թարաֆընտան 20 օֆիչեալ իլէ 410 ասաքիր էօլմիւշ վէ եարալանմըշ տըր. տիւշմէնին թէլէֆիեաթը բէք չօղ տուր. էքսէրիսի նիզամիէ ասաքիրի օլտուգլարը վէ եարալանմըշ օլմատըգլարը հալտէ, 6 օֆիչեալ իլէ 600 նէֆէր էսիր ալտըգ։

ԻԹԱԼԻԱ

Ֆլորա 9 հոկտ.

Գըրալ հավքէթլէրի պու կիւն, ուզումը գուրաեը կէթիրէն վէքիլլէրի գատուլ իյլէտի։

Նէշր օլունան պիր ֆէրման. Բօմանընն մէժալիքէն պիր գըսմը օլաճաղընը, վէ Բաբանընն, արագէ իշին վերկիտէն մուաֆ օլտուզու հալտէ պիր հիւքմտարընն շախտի հուգուզ ու սկանիյէթինէ մալիք օլաճաղընը պիլտիրմիշտիր։ Տիկէր պիր ֆէրման, գաղը սահիպ ճիւնհալարա ատֆը ումումի իհսան իյլէմիշ տիր։

Ժէնէրալ Տէլլա Մարմորա, Բօմանա գայմագամ նասպ օլունմուշ տուր։

Սոն Ամանեա զազէթալարընտա ատթիտէքիթէլէկրաֆլար օգունմուշ տուր։

Ըէյմս, 30 սեպտ. Սուասսօնու մուհասէրէնէ տամբշ օլան Լանտուէր ասաքիրի թապուրլարը, սեպտ. 28 տէ Սուասսօնուն մուսթահֆըզ ասաքիրինէն իսթ իսթէ հիճումլարընը բէտտա իյլէմիշլէր տիր։

Սոնրատան, Ֆրանսըզլար, էօլիւ վէ եարալըլարընը գալտրրմադ իչին միւթարէքէ մամիլուպ իտիպ, արզուլէրի եէրինէ վարտրրըլար։

Թուր, 1 հոկտ. Սեպտեմբեր 27 թարիխլէ Բարիստէն ալընան խապէրլէրէ նէզարէն, հայտուտուղա չըգրշան վէ խանէլլրի սարգընթըլըգ իտէնլէրի մուխթասար սուրէթտէ մուհաֆէմէ իյլէմէք իչին Սէն Տընի վէ Վենսանտա հարպ տրվանլարը աշրըմըշ տիր։

Մարիֆ ագատէ միտար, Ժիւլ Ֆավրըեա պիր շիւքրանիյէթ լայիհասը թագտիմ իյլէմէյէ գարար վերմիշ տիր։

Լոնտրա, 2 հոկտ. Լիսնտան ալընան խապէրլէրէ նէզարէն, օրատա պէօյիւք գարկաշալըգ վէ էհալի պէյնինտէ տախտ շիգագ ու նիֆագ հիւքմ իթմէքտէ իմիշ։ Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, տիւն տէյիլ էվվէլիսի կիւնիւ ագտ օլունան վիւրէյա մէճլիսի, Ինկիլթէրանընն քէնտի պիթարաֆընդ բոյիթիգասընա տէվամ իթմէսինէ գարար վերմիշ տիր։

Պէրլին, 2 հոկտ. Մոտա դալէմէ ալընմըշ օլան Գըրալը պիր ֆէրման, Ըէյմոր պիր վալի իտարէսինէ թէսլիմ իյլէմէքտէ տիր. Ամանեա ասաքիրի թարաֆընտան զապթ օլունմուշ օլան վէ հէնուզ Ամ. զաս վէ Լօրէն չէհիրլրի վալիլրի հիւքմիւ թահթընա կէչմիշ օլմանան քէաֆիէյի էէտալէթլէր, մէզքիւր վալիլրէ թապի պուլունճագլար տրը։ Ամնի ֆէրման, մէզքիւր վալիլիյի, 13իւնճիւ ֆըրգայի օրտունուն գումանտանը պուլունան Մէքլենպուրկ-Շվերինէ պէօյիւք տուգասընա իհսանլի իյլէմէքտէ տիր։ Բըրէնս ատ Հօհէնլոհէ իլէ Գոնթ Թանֆիրիշն պէկէտիյլ գումրիի նասպ օլունմուշլար տըր։ Կէնի վալի, սեպտեմբեր 27տէ եէնի մէմուրիեէթինէ կէչէրէք պիր պէհանամէ նէշր իյլէմիշ տիր։

Վէ մէզքիւր պէհանամէսի իլէ, իտարէ իտէճէկի էհալիսինին մուավենէթինէ միւրաճաաթ իյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր էհալիսինին մուավենէթինէ միւրաճաաթ իյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր էհալիսինին ադրեսը Ամ. զաս վէ Լօրէն չէհիրլրի գարշը գարշը գարշը

ԻԼԱՆ

Խրիստի Մեհեբեան Ընտրեալ

Բուսմէլի շրմէնաբՖէրինին սապրը սահիպի իմթիազը պուլունան վանտարէլեսթ Ֆըրէր քումբանեսի խուսուսնէ մահի հալին երկիրմի տաքուգունա թէսատիւֆ իսէն սալը կիւնիւ իքինճի մէհքէմէյի թիճարրէթտէ պաքըլաճաղընտէն նէլմի մէզքիւրտէ քումբանիաեի մէզքիւրտէ ալաճաքլու օլուպ ժիւժ քամիսեր Եօրկիիատիս էՖէնտիեէ միւրաճաթ իտէնլերին մէհքէմէյի մէզքիւրէտէ սահթ ալթը գարարլերինտէ հալը պուլունմայերի իչին իյան օլունուր։

Ասիթանէ 24 իյլուլ 1870 Բուսմի

Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի ճանիպը ալխինտէն չէրէՖվարիա օլան իյան տըր։

Խազինէի ճէլիլէնին թէտիյաթը սախիլէյէսի մուամէլաթընտա իսթիմալ օլունմագ իւզրէ թանզիմվէ իիրաճ օլունա կէլէն սերկի վէ սուրէթլերին թէքէսսիւրը մըգտարը իհթիմալընա գարշու գույուտանա միլլէթէմ օյան ինթիգամ վէ ինգիլիսթրն տերճէյը մանթլուպէյէ իրսալը գմնընտա պուլունան պիր գաչ սէնէ եվվէլ խազինէյի ճէլիլէնին սուրէթ վէ սերկիլերի գօչանը օրարագ թանզիմ օլունմագա պաշլամըշ իսէտ մուգատտեմա գօչանարդ օրարագ ինթա օլունմուշ պազը սուրէթ վէ սերկիլերին հէնուզ պատիի նասատա մէվճուտ պուլունմաբնա նազարէն, խազինէյի ճէլիլէտէն կէչէն սերսէն սենէսինտէն եվվէլ ինթա օլունմուշ սուրէթ վէ սէքսէն տէօրթ սենէսի քեանունի սանիսինտէն եվվէլ վերիլմիշ սերկիլերտէն հեր քիմին եէտինտէ վարխսէ իչպու սէքսան ալթը սենէսի թըշրինի եվվէլի ինգիլիսաընտան ինթիգարէն պէհեր հաֆթա չէհարշէնպիհ կիւնլերի ատագելիրին սահթ պէշտէն սոգուզա գատար Մալիյէ Մուհասեպէսինէ կէօթիրիլիպ գօչանը սերկիյէ թէպտիլիթարմէք լազըմ կէլէճէյինին, վէ իչպու սէքսէն ալթը սենէսի շուպաթը զայէթինտէ հէնուզ գուհուր ինթմէյուպտէ եէլտէ գալմըշ օլանլար հեր քիմին եէտինտէ պուլունուր խսէ պուլունսուն հիչ պիր սեպեպ վէ իլլէթ իլե գապսալ օլունմայուպ գայրը թերգին գըլընաճաղընին իլանընա իպթիտար գըլընը։

Պէյօղ Տապագխանէսի իչիւն 4500 տեսա թուզլու եաշ հինտ ինէք կէօնը. ն իշ պու իլուլըն 28 ինճի փազար իրսի կիւնիւ միւնագասասը ինճա գըընաճաղընտան վիրմէյէ թալէպ օլանլրն եէվմը մէզպուրտէ սահթ 6 գարաընտա Տարի Շուրաեա կէլմէլերի։

21 իյուլ 1870

Դապը սերասքէրի

Ասաքիրի Շահանէ իչիւն 100,000 մէթրս լաճիվլերթ նէֆէր չուհասընըն պէհեր մէթրսսու 31 պուչուգ զչ. ա թալէպի իւզէրինտէ գալմըշ իսէտ գարարը գաթիթի Ռումի թըշրինի էվվէլըն 7 ինճի չէհարշէնպիհ կիւնիւնէ թալէպ գըլընմըշ օլմազլա, թէնզիլի Ֆիյէթ իլե իթասընա թալիպ օլանլերըն եէվմի մէզպուրտէ սահթ պէշ բատտէլերինտէ Տարի Շուրաեա կէլմէլերի, վէ էվվէլճէ նիւմունէսինի կէօրմէք իսթէէնլերին տախի հեր նէ վագըթ իսթէր իսէ կէլուպ կէօրմէլերի։

22 իյուլ 1870

Դապը սերասքէրի։

Ասաքիրի Շահանէ իչիւն 30,000 գիլ Ֆասուլիա, վէ 160,000 գիլ սոգան իլէ 72,000 գիլ նուհուտըն միւպտասի լագրմ կէլէլէք միւնագասայա գօնուլ. աբգտա Ֆասուլիանըն պէհեր գիլեսի 34 1/2 վէ նոհուտուն 78 փարասա վէ սոգանըն պէհեր 100 գիլեսի 72 զչ. տա թալէպի իւզերինտէ թէգարրիւր իթմիշ վաէտէ գարարը գաթիթի իյլուլը բուսմիանդին 29 ինճի սալը կիւնինէ թէրք օլմազա մէզքիւր էզ մըգտար Ֆասուլիա վէ սոգան վէ նոհուտըն պունատան աշալը Ֆիյէթ իլե իթասընա թալիպ օլանլերըն եէվմի մէզքիւրտէ սահթ 5 բատտէլերինտէ Տարի Շուրայա կէլմէլերի։

Պապը Սերասքէրի

23 իյուլ 1870

ԻԼԱՆԱԹ

GRAND HOTEL DE PERA.

Պէյօղլուտա Գալաթա սէրայընտա տար սոգաղընն պարընտա վագը 16 Նիւմէրօլու խանէնին աշաղըքի գաթընտա եէնի պիր լոգանթա աչըլմըշ օլուպ, թէմիզ վէ էհվէն Ֆիեաթ իւզրէ թամամը, վէ էրմէնիճէ վէ Թիւրքճէ թամամ լիսթասը, վէ իսթէնիլտիկի վագրթտա եէմէք պուլունմագտա օլտուղու իլան օլունուր։

ՏՕԳԹՕՐ Ն. ԱՑՎԱՋԵԱՆ

Միւմայիլէյհ Այվազեան էֆէնտի, բէնճէմպիհ կիւնլերի սահթ 6 տան 11է գատար, խթանպօլտա Պազչէ գարուսունտա վագը, վէ 24 Նիւմէրօլու Ռաբայէլեան էճզախանէսինտէ խայրաթ պագաճագ տըր։

ԽԱՆԷ ՍԱՀԻՊԼԷՐԻՆԷ ԻԼԱՆ

Մ. Պարժիկլի վէ Ժիրարօ նամ գալֆա Ալմանեատան կէլմիշ օլուպ, Պէյօղլունտա Տէրվիշ սոգաղընտա 28 Նիւմէրօլու Ֆապրիգաեը տիմըշօլտուղունու վէ կէրէք չէհիրտէ վէ կէրէք քէօյլերտէ դայէթ կիւզել խանէ ինչա իթմէքտէ վէ նագաշ իշլէմէքտէ օլտուղունու իսթան. պօլ էհալիսինէ իլան իտէր։ Մերգում գալֆա հիր կիւն ալաֆրանկա սահթ տօքուզտան 12է գատար մահէլլի մէզքիւրտէ պուլունուր։

Իսթանպօլտա Սէնէ Ճոմդէ Բօրիսիանէյ տէրբէ Տուլաբնա Մէրլո դուբէ Խաջ մահլանէ

Մօրինա պալըզընն ասը վէ սէչկին գարա ճիեերլերինտէն խիւլասա իտիլմիշ հեր նէվի խալես պալըգ եաղը, կէրէք օգկա վէ կէրէք չեշէ իլե օլտուղու հալտէ էհվէն Ֆիեաթլէ սահթլմագտա տըր։ Եէրէք մանճուն իչինէ գարըշտըրըլմըշ վէ կէրէք գարսիլ իչինտէ պալըգ եաղը տախի սահթլըր։ պունլար Քրրիսթիանիա, Լոնտրա վէ Բարիսին պիրինճի Ֆապրիգալարը մալի տիր։

ԻՍԹԻԳՐԱՋ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՊԷՕՑԻՒՐ ՄԷՐԳԷԶԻ

Օսմանլը, Ավսթրիա, Ֆրանսա, Իսվէչ իթալեա, Բուսիա, Պէլճիգա, Իսբանեա վէ Ուլահ Գուզման հիւքիւմէթլերինին էնվայի իսթիգրազ պիլէթլերի, սահիպ իմզանըն մաղազասընտա սահթլմագտա տըր մէզքիւր իսթիգրազ պիլէթլերի, սենէտէ իքիտէն ալթը տէֆաեա գատար չէքիլիպ 30,000 լիրատան 45,000 լիրաեատագ գազանըրլար։

Սահիպ իմզանըն մաղազասընտա Սաքսօնեա հիւքիւմէթինին սենէտէ պէշ տէֆաչէքիլեր իսթիգրազ պիլէթլերի տաիի սահթլմագտա տըր, մէզքիւր պիլէթլերին գրմէթի 25 զրչուտան 10 տէտա Օսմանլը լիրաընա գատար տըր։ Մէզքիւր պիլէթլեր աթիսէ պէեան օլունտուղու վէճհ իւզրէ պագչէյ գազանաճագլար տըր։

1870 օգոստոս 29/30 տա չէքիլտիքտէ պիրինճի նիւմէրօ, 20000 թալէր, իքինճի 10.000 թալեր, իւչիւնճիւ նիւմէրօ 5000 թալեր, տէօրտիւնճիւ 2000 թալեր, իւչ հիսսէ 1000էր թալեր, 16 հիսսէ տէօրթ եիւզ, 46 հիսսէ իքիշեր եիւզ, 148 հիսսէ, եիւզեր, 3283 հիսսէ, ալթմըշ պէշեր թալեր գազանաճագլար տըր։

1870 սեպտեմբեր 23 տէ չէքիլտիքտէ պիր հիսսէ 150 000 թալեր, իքինճիսի, 100,000, իւչիւնճիւսիւ 80000, տէօրտիւնճիւսիւ 50000, պէշինճիսի 40000 ալթընճիսը 30000, եէտինճիսի 20000 31,180 քիշի տախի 65էր թալեր գազանաճագլար տըր։

1870 հոկտեմբեր 12տէ չէքիլտիքտէ, իւչ հիսսէ 10.000 թալեր, եիրմի հիսսէ, 5000 թալեր, 40 հիսսէ 2000, 450 հիսսէ 200, 450 հիսսէ 1000, 500 հիսսէ 400, 600 հիսսէ 200, 1700 հիսսէ 100 էր թալեր գազանաճագլար տըր։

Մէզքիւր իսթիգրազ պիլէթլերին նէ մըգտար չէյ գազանաճաղրընը պէեան իրիճի կէրէք Ռումվէ կէրէք Ֆրանսըզ լիսանը իւզրէ պասըլմըշ լիսթալար պուլունտուղունան կէրէք մէզքիւր լիսթալարը կէօրմէք վէ կէրէք թաֆսիլլի մալիմաթ ախզ իյլէմէք իսթէէնլերին Գալաթատա Գօմիսիօն խանը իթթիսալինտէ վագը սահիպի իմզանըն 16 Նիւմէրօլու մաղազասընա միւրաճաաթ իյլէմէլի։

Ժ. Տ. ՃԱՆԷԹԹԻ

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

Պուքրէշ չէհրի իսթիքրազ պիլէթլերինին բրեանքասու պուտէֆա չէքիլիպ, սթիսաէքի սերիլերին գազանմըշ օլտուղունա էհալիսէ պիլտիրիլիր։

Սերէ	Սերէ	Սերէ	Սերէ	Սերէ
75	2450	4950	5508	6140
135	2579	4325	5519	6337
1080	2734	4437	5597	6352
1181	3116	4464	5600	6570
1278	3186	4524	5690	6603
1307	3314	4572	5943	5697
1595	3567	4920	6843	6870
1981	3778	5421	6006	6927
2053	4028	5496	6014	6935
			6050	7176
				7259
				7417

15Նիւմէրօլու 4572 ինճի սերի, էն պէյլիք բիանքասու, եանի 50.000 Ֆրանք, 82 ինճի նիւմէրօլու 6834 ինճի սերի, 10.000, 91 նիւմէրօլու 3314 ինճի սերի, 5000, 100 նիւմէրօլու տիր 3314 ինճի սերի, 2000 Ֆրանք գազանմըշլար տըր։

Սաքսօնեա հիւքիւմէթինին սան բիանքասու, սեպտեմբեր 11/23տէ չէքիլիպ, 34500 նիւմէրօ սահիտէքի վէճհ իւզրէ գազանաճագ տըր։

Պիր նիւմէրօ, 150,000, պիր նիւմէրօ 100,000, պիր նիւմէրօ 80,000, պիր նիւմէրօ 50,000, պիր նիւմէրօ 40 000, պիր նիւմէրօ 30,000, պիր նիւմէրօ 20,000, 3 նիւմէրօ 10 000, 20 նիւմէրօ, 5000, 40 նիւմէրօ, 2000 թալեր, վէչ հասը 65 թալերէ գազանաճագլար տըր։

Մէզքիւր պիլէթլերտէն ազ գալմըշ օլուպ, սահթն ալմագ իսթէէնլերին Լիւն գայպ իթմէքսիզին, սահիպի իմզանեա միւրաճաաթ իյլէմէլի տիրլեր։

Բէզա, Բուսիանըն սեպտեմբեր 1/13տէ չէքիլէճէք օլան 1866 սենէսի իսթիքրազ պիլէթլերի, սահիպ իմզանըն մաղազասընտա սահթլմագտա տըր։ մէզքիւր պիլէթլերին պի ինճի նիւմէրօսու 200,000 բուպլի գազանաճագ տըր։

Թաֆսիլի մալիմաթ ախզ իթմէք իսթէէնլերին, եա սահիպի իմզանըն Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա վագը 3 նիւմէրօլու օտաեա, եա խոտ իսթանպօլտա Վարագճը խանընտա Մ. Ժորժ Ցիամանտօբուլօնուն մաղազասընա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

ՀԷՐՄԱՆ ՖԷԼԱՐՑԷԹ

ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆՏԱ

Սահթլմագտա պուլունան Ալեր թապիպին Սարարնա շուրուպու, վիճուտին եիւզիւնտէ զուհուր իսէն քեաֆֆէլ էմրազը տէֆ իտուպ, գանը թէմիզլէլի վէ տերիյէ միւթալիք հեր նէվի եարաճա իլլէթլերէ տիւչար օլմագ թէհլիքէսինտէն գուրթարըր։

Այեր թապիպին էկիւ Ֆիւր նամ իաճը, սրթմա, կիզլի սրթմա, հեր նէվի սաֆրալը հիւմմալարը վէ սայիրլի պըչագ կիպի քէսեր։

Տերվիս թապիպին Բէյն Գիլրը նամ իաճ, ապը, որդը, սանճը, նէլ վէ սալրէ ատէֆ իսէր, գուրանանարը պէյլէ չէհատէթ իսէրլեր։

Լիպիկ թապիպին էր խուլասասը սերմանսըզլար վէ չօճուգլար իչէն, բէք իգթազալը գուվվէթ վերիճի տիր։ Ղալաթատա Ս. Մ. Մինասեան գուքմբանեասընին Ամերիկան մաղազասընտա սահթըլը։

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

ԵԱՆԿԷՆ ԻՉԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

« ՆՕՐԹՀ ԳՐԻԹԻՇ ԷՆՇ ՄԷՐՔԷՆԹԱՑԼ »

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Պու կիւնքի թէքմիլ սերմայէսի (անուանական)	Լիր. ինկ. 5,000.000
ԵԱՆԻ	Լիր. ինկ
Ասըլ սերմայէ	2,000,000
Շիմտիյէտէք քեարտան արթըրըլմըշ	2,838,11
Պու կիւնքի մէվճուտ սերմայէսի	4,838,119
Գումբանեանընն եըլըգ իրսաը	800,000

Իշպու գումբանեա 1809 տա, եանի պունան 61 սենէ էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քեանի սերմայեսինտէն մասատ քեարտան արթըրտըգը պէօյիք բէպպագ իլէ տիւնեանան էն պէօյիք շերքէթլերինին սըրասընա կէչմիշ տիր։

Եէրէք էհալիսին քէնտի մաղազասընտա վէ կէրէք Սթամպօլ վէ Գալաթա կէօմրիւքլերինտէ պուլունան մալլերի վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էպնիլէի սայիրէ վէ էշյա, քէօյլերտէ վէ եախսա չէհիր իչինտէ, սիկուրթա իթմէք իչին իյան իտէր։

Սիկուրթա Ճուրթմագ իսթէյէնլեր Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Նօ. 9 մէզքիւր գումբանեա Թարաֆընտան գուտրէթը քեամիլօր պուլունան աճէնթի Մ. Ռիլիերմ Բ. Ֆուանա վէ եախսա, խթանպօլտա Շերիֆ բաշա խանընտա Համբարճում ագա Ցոմէրտեանա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Տէլ սանրը

Լարերի տէլլէր էլէր էսլուգ-ը

Ո-մանդին էս-լլանմաը էլէր

Մէ-ելլէթ Տուրբ Տուրի Փ-ուրէ հեուդ։

Զիքր օլունան քիթապրն պաշը պապլեր ի Տիշլերին օլմասրզընտան նէչէթ իտէն մինասիլէթսիզլիքլեր։

Եարէթի տիշլերին թիւրլու ճինսի։

Եքլէմ տիշ։

Հալդա։

Նայ։

Մատէն իլէ նաբըլան տիշլերին մինասիլէթսիզլիյի։

Թիւրլու ուսիլլեր հագզընտա բուպար վէ թէճէսսուզ։

Եարէթի տիշլերէ լազըմ կելէն պիշիմ էվ մէնկ։

Տիշլեր ինսանըն լէհեէսինէ իքթիզա օլասը ճիհէթի իլէ։

Տիշլեր, տուտագլար, թէլաֆուզ, կիւլմէք։

Եարէթի տիշ պիր իսթիար ատամ աղզընտա նէ պիշիմ վերիր տուտագլարա, եիւզլէրէ, պուրունա, վէ չէնէյէ։

Տիշլեր ինսանըն սաղլըղընա վէ կիւպելիյինէ նէզարէն

Պուլունուր Տօքթօր Տօրինի տիշ հէքիմինտէ, Պէյօղլունտա Ամալը մէճիտ սոգաղընտա 15 նուամէրօ խանէտէ, եախսա Ըսատանպօլտա քէօբրիւ պաշընտա Ինթիզապէն պարշըսընտա։

Տօքթօր Տօրինինին թէէլիֆ իյլէտիյի սաամիր քիթապլար։

Թապիի վէ էյլէթի տիշլեր հագզընտա օկպէթ . . . . . Ֆիյ. 5 զչ

Ինսանըն աղզը . . . . . » 20 »

Պու քիթապլար սահթլմագտա տրը եւ ագրբտա պէյան օլան մահէ էրտէ վէ Պէյօղլունտա 323 նուամէրօլու Վէյս քիթապը տիւքքեանընտա։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏՐՆ ԹԱՊԱԽԱՆԷՍԻՆՑ
ԿԱՅԱՐԱՆՈՒՆՑ ՏՕՂՐՈՒ ԾՈԼՑԱ, ՏՕՐՈՍԿՈՒՆՑ ԱՎԱՆԱԼԼԱՑ
ԳԻՐՔԵՐԻԼԻ ԳՈՒՐԾԱՐԱՆՈՒՆ ՏԱՐԵՐԻՆ 467